

mai i,² desi copii din columne

■ PUBLICA

Amanda Ripley

Traducere din engleză de
Louis Ulrich și Tudor Ulrich

și modelele de
învățământ
care i-au
format

Titlul original al acestei cărți este *The Smartest Kids in the World and How They Got That Way* de Amanda Ripley.

Copyright © 2013 by Amanda Ripley

© Publica, 2016, pentru ediția în limba română

Toate drepturile rezervate. Nicio parte din această carte nu poate fi reprodusă sau difuzată în orice formă sau prin orice mijloace, scris, foto sau video, exceptând cazul unor scurte citate sau recenzii, fără acordul scris din partea editorului.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
RIPLEY, AMANDA

Cei mai destepți copii din lume și modelele de învățământ care i-au format / Amanda Ripley ; trad.: Louis Ulrich, Tudor Ulrich. - București : Publica, 2016

Conține bibliografie
ISBN 978-606-722-213-5

I. Ulrich, Louis (trad.)
II. Ulrich, Tudor (trad.)

37

EDITORI: Cătălin Muraru, Silviu Dragomir

DIRECTOR EXECUTIV: Bogdan Ungureanu

DESIGN: Alexe Popescu

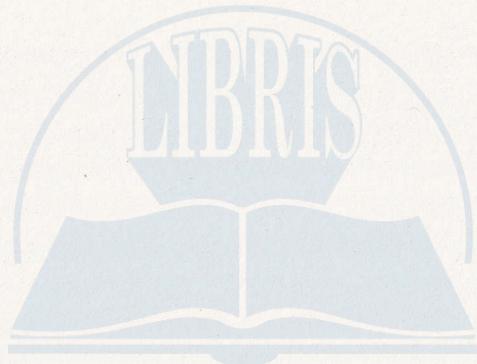
REDACTOR: Tudorița Șoldănescu

CORECTOR: Rodica Crețu, Paula Rotaru

DTP: Răzvan Nasea

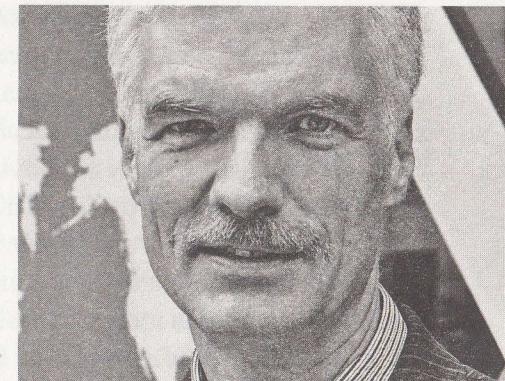
Cuprins

Prolog. Misterul	9
PARTEA ÎNTÂI Toamna	
1. Harta comorii	23
2. Plecarea	39
3. Oala sub presiune	63
4. O problemă de matematică	89
PARTEA A DOUA Iarna	
5. O americană în Utopia	105
6. Motivație	133
7. Metamorfoza	157
PARTEA A TREIA Primăvara	
8. Diferența	189
9. Profesorul de patru milioane de dolari	213
10. Întoarcerea acasă	227
Nota autorului	251
Anexa I. Cum să identifici o educație de clasă mondială ..	257
Anexa II. Studiu privind experiența elevilor AFS	273
Bibliografie	299
Note	323

1 | Harta comorii

Andreas Schleicher¹ seudea tăcut în spatele sălii, încercând să nu atragă atenția. Uneori făcea asta asistând la cursuri pe care nu avea nicio intenție să le urmeze. Era pe la jumătatea anilor 1980 și, oficial, studia fizica la Universitatea din Hamburg, una dintre cele mai prestigioase universități din Germania. În timpul liber însă, participa la conferințe aşa cum alții se uită la televizor.

Autorul hărții: Andreas Schleicher în Paris

Cursul era ținut de Thomas Neville Postlethwaite, care se autointitula „cercetător educațional”. Titlul i se părea ciudat lui Schleicher. Tatăl său era profesor de științele educației la universitate și vorbise întotdeauna despre educație ca despre un soi de artă mistică, precum yoga. „Nu poți măsura ceea ce conțează în educație – calitățile umane”, iu plăcea tatălui său să spună. Din câte putea să-și dea seama Schleicher, educația nu avea nicio legătură cu știință, motiv pentru care prefera fizica.

Dar acest cercetător britanic, al cărui nume nu putea să-l pronunțe, părea să credă altceva. Postlethwaite făcea parte dintr-un grup nou și necunoscut de cercetători care încercau să

analizeze un subiect fluid într-o manieră serioasă, foarte asemănător cu cea în care, dacă ar fi putut, un fizician ar fi studiat educația.

Schleicher asculta cu atenție discuția despre statistici și eșantionare, cu ochii săi de un albastru pal privind intens și pătrunzător. Știa că tatăl său nu ar fi fost de acord. Însă, în mintea sa, a început să-și imagineze cum ar fi fost dacă cineva ar fi putut să compare realmente ce știau copiii din toată lumea, având în vedere și efectul unor aspecte precum rasa sau sărăcia.

Din experiența sa, școlile germane nu fuseseră atât de grozave cum păreau să credă educatorii germani. Pe când era copil se plăcuse adesea și avusese note mediocre. În adolescență însă, câțiva profesori îi încurajaseră pasiunea pentru științe și numere, iar notele sale se îmbunătățiseră. În liceu, câștigase un premiu național la științe, ceea ce însemna că i se garanta, mai mult sau mai puțin, o slujbă bine plătită în sectorul privat după terminarea colegiului. Și, până să ajungă la conferința lui Postlethwaite, exact asta plănuise să facă.

La sfârșitul prelegerii, profesorul l-a rugat pe Schleicher să mai rămână puțin. Simțea că Tânărul astă subțirel care vorbea cu o voce aproape șoptită avea ceva deosebit.

„N-am vrea să mă ajuți la această cercetare?”

Schleicher l-a privit uimit. „Nu știi nimic despre educație.”

„Oh, nu contează”, a spus Postlethwaite, zâmbind.

După care cei doi au început să colaboreze, creând în cele din urmă primul test internațional de citire. Era un test primitiv, care a fost în mare măsură ignorat de membrii sistemului educațional, inclusiv de tatăl lui Schleicher. Dar Tânărul fizician credea în date și le-ar fi urmat indiferent de locul în care-l duceau.

Geografia istețimii

În primăvara lui 2000, vreo 300 000 de mii de adolescenți² din 43 de țări s-au așezat în bănci pentru două ore și au dat un test cum nu mai văzuseră niciodată. Acest test nou și ciudat se numea PISA, un acronim pentru Program for International Student Assessment*. În locul unui test tipic, care te-ar fi întrebat ce combinație de monede îți trebuia ca să cumperi ceva, PISA îți cerea să creezi chiar acolo, în broșura de test, propriile tale monede.

PISA fusese conceput de un fel de grup de reflecție pentru țările dezvoltate numit Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), iar cercetătorul din spatele experimentului era Andreas Schleicher. Trecuse un deceniu de când Schleicher asistase la cursul lui Postlethwaite. De atunci, lucrase la mult mai multe teste, cel mai adesea neștiut. Experiența îl convinge că lumea avea nevoie de un test și mai intelligent, unul care să poată măsura genul de gândire avansată și de deprinderi de comunicare de care oamenii aveau nevoie pentru a prospera în lumea modernă.

Înainte de PISA apăruseră alte teste internaționale³, fiecare cu acronimul său neinteresant, dar ele tineau să evaluateze ce memoraseră copiii sau ce le băgaseră în cap profesorii, în clasă. De regulă, acele teste cuantificau nivelul de pregătire a elevilor pentru și mai multă învățare, și nu nivelul lor de pregătire pentru viață. Niciunul nu le măsura abilitatea de a gândi critic și de a rezolva probleme de matematică, citire și științe. Promisiunea PISA era că testul va dezvăluî în care țări copiii învățau să gândească pentru ei însiși.

* Programul pentru Evaluarea Internațională a Elevilor (n.t.).

Pe 4 decembrie 2001, rezultatele au fost gata. OCDE a organizat o conferință de presă la Château de la Muette, marele conac Rothschild care îi servea ca sediu la Paris. În picioare, în fața unui grup de reporteri, Schleicher și echipa sa încercau să explice nuanțele testului PISA.

„Noi nu căutăm răspunsuri la ecuații sau la întrebări cu răspunsuri multiple”, a spus el. „Căutăm abilitatea de a gândi creativ.”⁴

Reporterii se foiau, curioși să afle un clasament. În cele din urmă, Schleicher le-a dat ceea ce-și doreau. Țara numărul unu din lume era... Finlanda. S-a făcut liniște. Era el însuși puțin nedumerit de acest rezultat, dar nu a lăsat să se vadă asta. „În Finlanda, toată lumea o duce bine”, a spus, „iar condițiile sociale au un impact scăzut.”

Finlanda? Poate că era vreo greșeală, murmurau experții în educație, inclusiv cei care trăiau în Finlanda.

Pentru a detalia rezultatele, țările participante au susținut propriile conferințe de presă; cea finlandeză a avut loc la Helsinki, la peste 2 400 de kilometri distanță. Ministrul Educației a intrat în sală⁵, așteptându-se să dea o declarație generică în fața aceluiasi grup de jurnaliști finlandezi cu care se întâlnea mereu, și a fost uluită să găsească încăperea plină ochi cu fotografi și reporteri din toată lumea. Și-a bâlbâit declarația și s-a retras în biroul său.

Ulterior, în afara Ministerului Educației, în frigul mușcător de decembrie, echipele străine de televiziune aveau să ia interviuri unor oficiali din domeniul educației, uluiți și cu jachetele fălfaindu-le în vântul ce bătea dinspre Golful Finlandei. Aceștia își petrecuseră carierele căutând la alții – la americani sau la germani – sfaturi cu privire la educație. Nimeni nu se uitase vreodată la ei.

Între timp, germanii erau devastați. Președintele comisiei de educație din Bundestag a numit rezultatele „o tragedie pentru educația germană”⁶. Germanii consideraseră sistemul lor printre cele mai bune la citire, matematică și științe, dar copiii lor se clasaseră sub media pentru țările dezvoltate – chiar mai rău decât americanii (*Americanii!*).

„Sunt elevii germani proști?”, se întreba *Der Spiegel* pe coperta sa. „Dummkopf!”, declara *The Economist*. Educatorii din fiecare țară, inclusiv din Germania, îi ajutaseră pe Schleicher și pe colegii săi să scrie întrebările la test, aşa că nu puteau să respingă fățișul rezultatele. În schimb, unii comentatori dădeau vina pe profesori; alții blamau jocurile video⁷. Termenul PISA a intrat în germana vernaculară, inspirând chiar o emisiune TV cu întrebări de cultură generală, difuzată la o oră de maximă audiență, *PISA Show*. Experții în educație au început să facă pelerinaje regulate în Finlanda, în căutarea măntuirii. Până și tatăl lui Schleicher s-a implicat, citind rezultatele și discutându-le cu fiul său.

De cealaltă parte a Atlanticului, Statele Unite se situau undeva deasupra Greciei și după Canada, o performanță mediocru ce avea să se repete la fiecare rundă ulterioară. Adolescentii din Statele Unite se descurcau mai bine la citire, însă asta nu era decât o palidă consolare, deoarece deprinderile de matematică tindeau să fie un indicator mai bun al succeselor viitoare.

Dar, chiar și la citire, o prăpastie de peste 90 de puncte⁸ îi separa pe copiii cei mai avantajați din America de semenii lor cei mai dezavantajați. În comparație, în Coreea, doar 33 de puncte îi despărțeau pe copiii cei mai avantajați de cei mai dezavantajați, iar aproape jumătate dintre ei aveau scoruri mai înalte decât omologii lor americani.

* Nätäng (n.r.).